

จดหมายข่าว พื้นฟูคลิตี้

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปีที่ 3 ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2558

- * ประชุมคณะทำงานวิชาการ กรมควบคุมมลพิษ
"ระดมความคิดเห็นชีวิตให้คลิตี้" ครั้งที่ 3/2558
- * การตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ ครั้งที่ 2/2558

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 32/2538
ไปรษณีย์สามเสนใน

ทักทาย

กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ได้จัดทำ จดหมายข่าว “พื้นฟูคลิตี้” เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร สร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของ คพ. ในการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ ตำบลชะแล อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ เนื้อหาในฉบับนี้ ประกอบด้วย การจัดประชุมหารือคณะทำงานวิชาการ กรมควบคุมมลพิษ “ระดมความคิดเห็นชีวิตให้คลิตี้” ครั้งที่ 3/2558 และ การตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ ครั้งที่ 2/2558 เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบสภาพพื้นที่ ความเสี่ยง และแนวทางการฟื้นฟูที่เหมาะสม

ประชุมคณะกรรมการวิชาการ กรมควบคุมมลพิษ

คณะทำงานวิชาการ กรมควบคุมมลพิษ ได้มีการจัดประชุมหารือ ครั้งที่ 3/2558 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2558 โดยมี นายสมชาย ทรงประกอบ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการมลพิษ เป็นประธาน คณะทำงาน และ นางสาวจงจิตร นีรนาทเมธิกุล รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เข้าร่วมสังเกตการณ์ ในการประชุมครั้งนี้ด้วย สรุปผลการประชุมได้ดังนี้

■ แนวทางการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้

การกำหนดค่าเป้าหมายการฟื้นฟูลำห้วย ได้นำทฤษฎี U.S. EPA ใช้ในการอ้างอิงค่าเป้าหมาย การฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้ ประกอบด้วยค่าการปนเปื้อน ของพื้นที่ ค่าตะกั่วพื้นฐาน ค่ามาตรฐาน และ ค่าที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ จากนั้นจึงประเมินความเสี่ยงเพื่อกำหนดพื้นที่ เป้าหมาย โดยแบ่งลำห้วยคลิตี้ออกเป็น 7 ช่วง ทั้งนี้ ได้กำหนดแนวทางการฟื้นฟู โดยอ้างอิงวิธีการฟื้นฟูหลัก จากคู่มือของ U.S. EPA และประเมินความเสี่ยงทั้ง 7 ช่วง สรุปได้ว่าแนวทางที่เหมาะสม คือ

ช่วงที่ 1 กม. 1 ถึง 1.500 กม. บริเวณ สะพานหลังบ้านผู้ใหญ่พล ถึงบริเวณโรงแต่งแร่คลิตี้ พบว่าการปนเปื้อนต่ำส่งผลให้มีความเสี่ยงต่อสุขภาพต่ำ จึงกำหนดให้ติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

ช่วงที่ 2 กม. 1.500 ถึง 3.458 บริเวณ โรงแต่งแร่ ถึงบริเวณป่าข้ามอูย พบว่ามีความเสี่ยงสูง จึงพิจารณาใช้แนวทางการดูแลป้องกันทั้งช่วง และ ก่อสร้างฝายเพิ่มเติมจำนวน 1 ฝาย บริเวณ กม. 3+458 เพื่อดักตะกอนและดูแลตะกอนบริเวณหน้าฝาย ไปกำจัด

ช่วงที่ 3 กม. 3.458 ถึง 4.962 บริเวณ ป่าข้ามอูย ถึงฝายดักตะกอนแห่งที่ 1 (โพธิ์ใหญ่) พบว่า มีความเสี่ยงปานกลาง จึงพิจารณาใช้ฝายดักตะกอน

แห่งที่ 1 (โพธิ์ใหญ่) ที่มีอยู่เดิม เพื่อดักตะกอนและ ดูแลตะกอนบริเวณหน้าฝายไปกำจัด

ช่วงที่ 4 กม. 4.962 ถึง 10.200 บริเวณ ฝาย ดักตะกอนแห่งที่ 1 (โพธิ์ใหญ่) ถึงฝายดักตะกอน แห่งที่ 2 (เหมืองสังกะสี) พบว่ามีความเสี่ยงปานกลาง จึงพิจารณาใช้ฝายดักตะกอนแห่งที่ 2 (เหมืองสังกะสี) ที่มีอยู่เดิม เพื่อดักตะกอนและดูแลตะกอนบริเวณหน้าฝาย ไปกำจัด

ช่วงที่ 5 กม. 10.200 ถึง 12.400 บริเวณ ฝายดักตะกอนแห่งที่ 2 (เหมืองสังกะสี) ถึงโบสถ์คลิตี้ล่าง พบว่ามีความเสี่ยงปานกลาง พิจารณาใช้แนวทางการก่อสร้างฝายเพิ่มเติมจำนวน 1 ฝาย บริเวณโบสถ์ คลิตี้ล่าง เพื่อดักตะกอนและดูแลตะกอนบริเวณหน้าฝาย ไปกำจัด

ช่วงที่ 6 กม. 12.400 ถึง 16.800 บริเวณ โบสถ์คลิตี้ล่าง ถึงน้ำตกท้ายหมู่บ้าน (บ้านไฟฟ้าของคุณรอด) พบว่ามีความเสี่ยงสูง จึงพิจารณาใช้แนวทางการดูแลตะกอน ทั้งช่วง

ช่วงที่ 7 กม. 16.800 ถึง 28.500 บริเวณ น้ำตก ท้ายหมู่บ้าน (บ้านไฟฟ้าของคุณรอด) ถึงจุดบรรจบ ลำคลองงูพบว่าการปนเปื้อนต่ำจึงกำหนดให้ติดตาม ตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ในระยะแรกให้เริ่มต้นดูแลตะกอนในช่วงที่ 2 กม. 1.500 ถึง 3.458 บริเวณโรงแต่งแร่ ถึงบริเวณ ป่าข้ามอูย (บริเวณบ้านคลิตี้บน) เพื่อประเมินผลกระทบ ที่เกิดขึ้นซึ่งจะเริ่มดำเนินงานในปีงบประมาณ 2560 และ ในระยะที่ 2 จะดูแลตะกอนในช่วงที่ 6 กม. 12.400 ถึง 16.800 บริเวณโบสถ์คลิตี้ล่าง ถึงน้ำตกท้ายหมู่บ้าน (บริเวณบ้านคลิตี้ล่าง) ในปีงบประมาณ 2561 โดยหากพบว่า มีผลกระทบในการดำเนินการในบ้านคลิตี้บน ก็ให้ปรับแผน การดำเนินการการดูแลตะกอนในลำห้วยคลิตี้ให้ระมัดระวัง บริเวณที่มีต้นไม้ใหญ่ เพราะอาจจะทำให้ต้นไม้และตลิ่ง

"ระดมความคิดกันชีวิตให้คลิตี้" ครั้งที่ 3/2558

ที่รากต้นไม้ยึดพังได้ ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วยกับการก่อสร้าง
ฝ่ายเพิ่มเติม

🍃 การจัดหลุมฝังกลบแบบปลอดภัย

คพ. ได้กำหนดพื้นที่บริเวณบ่อหินผุทางเข้า
เหมืองบ่องามเป็นพื้นที่ดำเนินการ มีพื้นที่ประมาณ
70 ไร่ โดยออกแบบให้หลุมลึก 3 เมตร สูง 2 เมตร
สามารถบรรจุดินที่ปนเปื้อนได้ไม่น้อยกว่า 90,000
ลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้ได้กำหนดวิธีการบริหารจัดการ
หลุมฝังกลบฯ เป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 จะใช้พื้นที่ส่วนแรกของหลุมฝังกลบ
สำหรับฝังกลบตะกอนจากลำห้วยคลิตี้และตะกอน
จากพื้นที่โรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียง จากนั้นจึงทำการ
ปิดกลบหลุมเฉพาะส่วนแรกพร้อมทำคันกั้นระหว่าง
หลุม

ระยะที่ 2 เป็นพื้นที่ส่วนที่เหลือของหลุมฝังกลบ
สำหรับรอฟังกลบตะกอนที่ขุดลอกในอนาคต

ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะให้ คพ. ใช้อุโมงค์
ของเหมืองสองท่อซึ่งอยู่ห่างจากห้วยคลิตี้ ประมาณ
30 กม. เป็นที่ฝังกลบตะกอนเพิ่มเติมในอนาคต เนื่องจาก
ภายในอุโมงค์มีพื้นที่ว่างเพียงพอ ไม่มีการใช้ประโยชน์
และวิธีการนี้ในต่างประเทศนิยมใช้กัน ซึ่งจากการประชุม
ร่วมกันมีความเห็นว่า หากหลุมฝังกลบฯ ไม่สามารถ
รองรับตะกอนที่เกิดขึ้น จะพิจารณานำข้อเสนอดังกล่าว
มาประยุกต์ใช้ในการจัดการตะกอน

🍃 การดำเนินงานขั้นตอนต่อไป

คพ. จะดำเนินการนำเสนอผลการกำหนด
ค่าเป้าหมายในการฟื้นฟูและแนวทางการฟื้นฟูลำห้วย
คลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว ให้คณะกรรมการฯ
พิจารณาให้ความเห็นชอบภายในเดือนสิงหาคม 2558
โดยหากเห็นชอบจะนำเสนอความก้าวหน้าการดำเนินงาน
ต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษต่อไป

การตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม บริเวณห้วยคลิตี้ ครั้งที่ 2/2558

คพ. ได้ลงพื้นที่ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ (เก็บตัวอย่างน้ำ ตะกอนท้องน้ำ สัตว์น้ำ บริเวณจุดเก็บตัวอย่าง KC1 – KC8) ครั้งที่ 2/2558 เมื่อวันที่ 8 – 13 มิถุนายน 2558 พบว่า**คุณภาพน้ำ** ทุกตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน สามารถนำน้ำมาอุปโภคและบริโภคได้ตามปกติแต่ต้องผ่านการกรองและต้มฆ่าเชื้อโรคก่อน **พืชผัก** ส่วนใหญ่มีค่าตะกั่วอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ ส่วน **ดิน** ทุกตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยและการเกษตรกรรม กำหนดให้มีตะกั่วปนเปื้อนไม่เกิน 400 มก./กก. สำหรับการปนเปื้อนตะกั่วใน **ตะกอนดินท้องน้ำ** ลำห้วยคลิตี้ นั้น พบว่า ในบริเวณท้ายโรงแต่งแร่ยังมีปริมาณสูง ส่งผลให้พบปริมาณตะกั่วในสัตว์หน้าดิน เช่น ปู และหอย ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ

KC 1 ปู

KC 3 กุ้ง

ที่ปรึกษา

นายวิจารณ์ สิมฉายา
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
นางสุณี ปิยะพันธุ์พงศ์
นายสุวิทย์ ชัตติวงค์
นางสาวจงจิตร นีรนาทเมธิกุล
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
นางสาวชिरา แสงศรี
เลขานุการกรม

บรรณาธิการ

นายรังสรรค์ ปิ่นทอง
ผู้อำนวยการ
สำนักจัดการคุณภาพน้ำ

กองบรรณาธิการ

นายชยาวิร หวังเจริญรุ่ง
นายนิสร คงเพชร
นายมนต์เทพ อัดดีสินทอง
นายอัศดุกลอฟฟาร์ หลีเยาว์
นายพลไกร การดี
นางสาวกมลทิพย์ ประดับธรรม
นายธีรชวิน บุญมี

ผลิตและเผยแพร่โดย

ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการกรม
กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพลโยธิน 7 ถนนพลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2298 2065-9 โทรสาร 0 2298 5374 <http://www.pcd.go.th>